

Avelsstrategi för små hundpopulationer

Detta dokument kan användas som ett stöd vid framtagande av RAS för små hundpopulationer.

Rasspecifika avelsstrategier (RAS) är en handlingsplan för aveln inom en specifik ras. Vid avel inom små populationer styrs rasutvecklingen oftast till största delen av utländska uppfödare. RAS för dessa raser bör prioritera mål som individens hälsa och funktion samt låg inavelsgrad för varje (enskild) parning (se kapitel 9 "Avelsplanering/ populationsstrategier" ur "Avelsboken" förf. Lennart Swenson).

Kunskap

Var uppfödare inom en ras bör ha kunskap inom följande områden:

- Rasens historiska bakgrund och utveckling (inom men framförallt utom Sverige)
- Aktuell populationskunskap, dvs nuläge för rasen
- Målinriktningar och prioriteringar för framtiden

Vägledande dokument

- SKKs grundregler punkt 2
- SKKs avelspolicy
- Avelskommitténs policyuttalanden (i januari/08 gällande: medfött navelbräck, grava dysplaster, demodex)
- "Avelsboken" (förf. Lennart Swenson) i SKKs bokserie Hunduppfödaren

Underlag för bedömning

Eftersom rasutvecklingen i numerärt små raser, via importer, till stor del styrs av uppfödare utanför Sverige bör kunskap om dessa uppfödarens avelsmål och avelsresultat inhämtas. SKK Avelsdata kan ge härstamningsuppgifter, mentalbeskrivningsprotokoll, prov- och utställningsresultat samt centralt registrerade veterinärdata.

Prioriterade områden

- **Hälsa och funktion**
 - Hundens hälsa och välbefinnande skall alltid komma i första hand, dvs störst hänsyn skall tas till hälsostörningar som förorsakar lidande hos hunden. Prioritera avel som gynnar avkommans möjlighet till ett långt liv utan hälsostörningar.
 - Prioritera avel som gynnar god funktion.
 - Avelsdebuten bör ske tidigast vid den ålder då hunden med stor sannolikhet hunnit utveckla för rasen kända hälsostörningar. I annat fall bör information inhämtas om föräldradjurens hälsostatus vid lämplig ålder.
 - Avelsdebuten bör ske tidigast vid den ålder då hunden uppvisar en vuxen individs fysiska mognad och beteende (mentalitet).
- **Avel för mentala egenskaper anpassade till rasens funktion och samhällets krav**

"----Inte heller använda hund till avel som uppvisar beteendestörning i form av överdrivna rädsreaktioner eller aggressivt beteende i oprovocerade eller för hunden vardagliga situationer" (SKKs grundregler utdrag ur punkt 2:3).

- **Låg andel av nära släktskapsparningar**

Importerera avelsdjur med låg grad av släktskap till befintliga avelsdjur. Undvik kraftig inavel, avelsdjur bör inte vara närmare besläktade än kusiner (inavelsgrad högst 6,3 % räknat som ökning över fem generationer). Använd avelsdjur ur så många familjer som möjligt och undvik att upprepa tidigare gjorda kombinationer.

Tänk på att för importerade djur registreras endast en treledsstamtavla i rasdata varför inavelsnivån vanligen blir underskattad.

(se även kapitel 3 "Avelstraditioner och strukturer i hundavel" och kapitel 9 "Avelsplanering/underlag för RAS" ur "Avelsboken" förf. Lennart Swenson)

- **Naturlig fortplantning**

Att till avel endast använda hundar som inte bedöms ha nedsatt könsdrift eller oförmåga till normal parning.

"Att till avel endast använda hund som kan fortplanta sig på ett naturligt sätt. Används artificiell insemination (AI) trots avsaknad av dokumenterad avelsförmåga ska respektive ansvarig AI-veterinär intyga att hanhunden och tiken inte bedöms ha nedsatt könsdrift eller oförmåga till normal parning." (SKKs grundregler punkt 2:5)